

4

El petit gran arxiu de Sant Just

El considerat primer temple cristià de Barcelona conserva un important fons documental que narra la història de l'església des de 1173, data del pergamí més antic de la col·lecció

Parlar de la basílica dels Sants Just i Pastor és parlar de la història del cristianisme a Barcelona, ja que tot apunta que va ser el primer temple cristianitzat de la ciutat a partir d'un de més antic, romà. L'església ha passat per diverses transformacions al llarg dels segles. L'última data del segle xv, quan es va enderrocar el vell temple romànic per donar pas al gòtic actual. Bona part de la seva història es conserva a l'arxiu ubicat en unes petites però meravelloses estances. El document més antic és

Calavera i altres objectes sobre un armari de l'arxiu històric de la basílica dels Sants Just i Pastor.

un pergamí que data de 1173. L'arxiu és tota una joia i un gran desconegut.

Tot el fons documental està organitzat i identificat metòdicament. N'és el responsable actual l'arxiver Josep Capdevila, que dedica hores de passió i cura a la conservació d'aquesta important memòria històrica. Va heretar la feina del seu sogre, que es va consagrar a aquesta tasca entre el 1956 i el 1991. Avui, l'ordre dels documents és impecable, malgrat les limitacions d'espai i els escassos recursos que hi pot dedicar la parròquia, més enllà del treball personal de Capdevila, però no sempre ha estat així.

El contingut de l'arxiu, com a la majoria d'altres de similars, estava emmagatzemat de qualsevol manera. No va ser fins al 1916 que un vicari va veure la importància d'aquest llegat i en va iniciar la classificació. No obstant això, la mala fortuna va fer que una canonada rebentada mullés bona part dels pergamins desats en un altell. Es van eixugar un a un i es va recuperar tot el que es va poder.

A més a més dels pergamins, l'arxiu conserva diversos llibres manuscrits. Són bàsicament cantorals que havien estat utilitzats per al cor. També s'hi pot trobar tota la documentació sobre les obres de l'església, sobre la comunitat de sacerdots, així com la corresponent a les diverses confraries i associacions vinculades a la

parròquia. L'arxiu també es nodreix de diversos objectes religiosos, i fins i tot conserva una misteriosa calavera humana.

L'arxiu rep tan sols un centenar de consultes anuals, majoritàriament d'investigadors, però també de particulars que busquen dades sobre els seus avantpassats a partir dels registres de bateigs i casaments. És precisament entre els llibres de baptisme que Emanuel Almirall, rector dels Sants Just i Pastor el 1714, aprofità per deixar constància d'unes notes sobre el setge i la presa posterior de Barcelona per les tropes de Felip V.

